

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Constantin Gurschi,

judcători – Andrei Harghel și Constantin Alerguș,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de partea vătămată Morcov Stanislav Gheorghe și de inculpatul Ojog Teodor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2013, în cauza penală privindu-l pe

Ojog Teodor Alexei, născut la 18 mai 1952, originar din r-nul Orhei, domiciliat în mun. Chișinău, or. Durlești, str. Gribov 6/1, ap. 14.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.03.2012 – 04.05.2012;

Instanța de apel: 21.05.2012 – 19.06.2012;

Prima instanță: 16.07.2012 – 19.12.2012;

Instanța de apel: 05.02.2013 – 20.03.2013;

Instanța de recurs: 18.06.2013 – 14.08.2013.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința judecătoreiei Buiucani din 04 mai 2012, adoptată în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, Ojog T., a fost recunoscut vinovat și condamnat în temeiul art. 155 CP, la 240 de ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Sentința a fost atacată cu recurs de către inculpat și prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2012, s-a admis recursul inculpatului, s-a casat sentința Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 04 mai 2012, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată.

2. Rejudecând cauza în procedură generală, prin sentința Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 19 decembrie 2012, Ojog T., a fost condamnat în

baza art. 155 CP, la 1 (unu) ani închisoare, cu aplicarea art. 90 CP, executarea pedepsei stabilite inculpatului s-a suspendat condiționat pe un termen de 1 (unu) ani.

3. Pentru a se pronunța astfel, instanța de fond, în fapt, a constatat că, inculpatul Ojog T. la data de 08.02.2012, aproximativ la ora 14:00, aflându-se în apartamentul nr. 14, str. Gribov 6/1, or. Durlăști, mun. Chișinău, în timpul conflictului cu concubinul fiicei sale, Morcov S., a luat din garderobă un topor amenințându-l verbal cu răfuiala fizică și omor pe ultimul, gesticulînd cu acesta l-a îndreptat împotriva lui Morcov S., și, ulterior, a lovit cu el în ușa de la intrarea în apartament, astfel încît, pericolul realizării amenințării cu moartea fiind real pentru partea vătămată.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 155 CP, adică *amenințarea cu omor, existînd pericolul realizării acestei amenințări*.

4. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ojog T. să fie achitat, din motiv că declarațiile martorilor audiați în această cauză penală nu au fost veridice, aceștia aflându-se în relații ostile cu inculpatul. De asemenea, a menționat că este grav bolnav, fiind diagnosticat cu *diabet zaharat, tip II* și are o vîrstă înaintată.

5. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2013, apelul declarat de inculpatul Ojog T., a fost admis, s-a casat sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 decembrie 2012 și s-a pronunțat o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Ojog T., a fost recunoscut vinovat în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 155 CP și condamnat la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce constituie 4 (patru) mii lei, în beneficiu statului. În rest sentința a fost menținută.

6. În argumentarea deciziei adoptate, instanța de apel a constatat, că prima instanță corect a apreciat probele acumulate la dosar și a adoptat o sentință legală și întemeiată, corect apreciind starea de fapt și de drept.

Reieșind din probatoriul administrat, Colegiul penal în urma cercetării probelor, a conchis că motivele invocate în apelul inculpatului, referitor la nevinovăția lui, sunt nefondate.

Cu privire la individualizarea judiciară a pedepsei stabilite inculpatului, Colegiul penal a statuat că sentința, în această parte, este neîntemeiată, or, instanța de fond nu a îndeplinit obligațiunea prevăzută la art. 393 alin. (2) p. 1) CPP, adică nu a motivat stabilirea pedepsei cu închisoare, dacă sancțiunea legii penale prevede

și alte categorii de pedepse mai blânde. Potrivit sentinței la individualizarea pedepse aplicate inculpatului Ojog T., instanța de fond a ținut cont de *opinia acuzatorului de stat*. Însă, Colegiul Penal a menționat că, potrivit art. 7 CP, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, și nu de solicitările procurorului.

De asemenea, s-a reținut că rejudecând cauza, după admiterea recursului inculpatului, instanța de fond, urma, prin prisma art. 385 alin. (4) CPP, să examineze posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept recompensă pentru încălcarea drepturilor sale procesuale la judecarea cauzei în procedura specială a acordului de recunoaștere a vinovăției, iar instanța ia înrăutățit situația inculpatului prin stabilirea unei pedepsei mai aspre decât cea aplicată prin sentința din 04 mai 2012 (f.d. 94-95 și 120-122).

Sanțiunea art. 155 CP, prevede pedeapsa - amendă în mărime de 200 la 400 unități convenționale, muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore sau închisoare de până la 2 ani.

Din materialul probator, cu referință la criteriile de individualizare a pedepsei, s-a reținut că inculpatul Ojog T. a comis o infracțiune, care potrivit art. 16 CP, se atribuie la categoria celor ușoare. Infracțiunea a fost comisă datorită relațiilor ostile existente între persoanele ce domiciliază în ap. 14 situat pe str. Gribov 6/1 din or. Durlești. Inculpatul este de vârstă înaintată, având statut de pensionar; grav bolnav, fiind diagnosticat cu *diabet zaharat, tip II*, se află la primul conflict cu legea penală. Este prezentă circumstanța atenuantă - săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare - și lipsesc circumstanțe care agravează răspunderea.

În atare situație, analizând personalitatea infractorului, circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, Colegiul penal a apreciat că scopul pedepsei penale prevăzute la art. 61 alin. (2) CP, reieșind din principiul umanismului, în speță, poate fi atins prin aplicarea inculpatului a unei pedepse cu amendă, la limita minimă a sancțiunii, în mărime de 200 unități convenționale, ținând cont și de prevederile art. 385 alin. (4) CPP.

7. Decizia instanței de apel, inculpatul Ojog T. și partea vătămată Morcov S., au atacat-o cu recursuri ordinare.

7.1 Inculpatul în recursul declarat solicită casarea deciziei nominalizate, rejudecarea cauzei, cu pronunțare unei hotărâri prin care să fie dispusă achitarea în privința sa, pe motiv că fapta ce i s-a încredințat, nu a fost săvârșită de dânsul.

În susținerea motivelor din recurs, recurentul a criticat modalitate de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare, exprimându-și dezacordul cu

hotărârile judecătorești pronunțate, dat fiind că toți martorii care au făcut declarații împotriva lui, precum și, însuși partea vătămată, sunt în relații ostile cu inculpatul, din care considerente obiectivitatea lor urmează a fi apreciată critic de către instanță.

De asemenea, inculpatul menționează că pedeapsa aplicată sub formă de amendă în valoare de 4000 lei, este considerabilă pentru dînsul.

Recursul declarat, în drept, se întemeiază pe dispoziția art. 390, 420, 422, 427, 428, 429, 430, 434 și 435 CPP.

7.2 În recursul declarat de partea vătămată Morcov S., se solicită casarea deciziei instanței de apel, ca fiind nefondată, cu menținerea în vigoare a sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 decembrie 2013.

Recurentul invocă că instanța de apel, la judecarea cauzei, nu a ținut seama de prevederile art. 414, 419 CPP, nu a verificat minuțios legalitatea și temeinicia sentinței atacate, nu a dat o apreciere obiectivă probelor administrate. De asemenea, a invocat că instanța de apel, nu a apreciat fiecare probă separat, nu s-a expus în mod convingător de ce respinge probele cercetate de către instanța de fond, dar s-a expus în mod general.

În drept recursul este întemeiat pe prevederile art. 420, 421, 422, 425, 427 alin. (1) pct. 6), 428, 429, 430, 435 CPP.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) CPP, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) CPP, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 CPP, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) CPP, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că potrivit textului recursurilor declarate de inculpat și partea vătămată, se constată că argumentele invocate de inculpat se cuprind în temeiurile prescrise de pct. 8) alin.(1) art. 427 CPP, iar cele invocate de partea vătămată, în cele din pct. 6) alin.(1) art. 427 CPP.

Prin urmare, cu referire la recursul declarat de partea vătămată Morcov S., Colegiul penal relevă următoarele.

Dispoziția art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP, la care se referă recurentul prevede expres și limitativ patru temeuri în baza cărora pot fi supuse recursului hotărârile instanței de apel:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar;
- instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția.

Sub acest aspect, Colegiul penal constată că în recursul înaintat de partea vătămată, nu se face trimitere la vreun temei concret pentru declararea recursului prevăzut de pct.6) alin.(1) art. 427 CPP, recurentul în linii generale, exprimându-și dezacordul cu modul de apreciere a probelor de către instanța de apel, fără a reflecta în ce constă problema de drept de importanță generală ce persistă în cauză și care este eroarea comisă de instanța respectivă care ar duce la adoptarea soluției de casare a hotărârii atacate prin prisma art. 427 alin. (1) CPP. Prin urmare, recursul fiind motivat exclusiv privitor la chestiunea de apreciere a probelor, menționându-se, de asemenea, că instanța de apel nu și-a motivat corespunzător decizia adoptată, dând o apreciere unilaterală probelor cercetate și acordând prioritate doar unor probe, în consecință, ajungând pripit la concluzia de a schimba pedeapsa stabilită inculpatului prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 19 decembrie 2012, de un an închisoare, care, prin prisma art. 90 CP, a fost suspendată condiționat pe un termen de un an, cu aplicarea amenzii în mărime de 200 u.c.

Însă, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) CPP, astfel, decizia cuprinde temeurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la adoptarea soluției expuse în pct. 5 din prezenta decizie.

Mai mult, din materialele dosarului rezultă, că instanța de apel, în cauza dată, în conformitate cu prevederile art. 101 CPP, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât cele ale apărării, cât și cele ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția inculpatului Ojog T., de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 155 CP, să fie una legală și întemeiată.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit art. 24 alin. (2) CPP, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii, iar în ceea ce privește criticele recurentului precum că instanța a dat o apreciere unilaterală probelor, dând prioritate doar unora dintre ele, acestea sunt vădit nefondate, fiind combătute de materialele dosarului și rezultă din textul deciziei adoptate.

În conformitate cu prevederile art. 414 CPP, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia că sentința atacată este legală și întemeiată, în ceea ce privește constatarea vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 155 CP, iar în ceea ce privește individualizarea pedepsei făcute de instanța de fond, Curtea de apel a conchis că aceasta nu a respectat în deplină măsură prevederile art. 393 alin. (2) pct. 1) CPP, adică nu a motivat stabilirea pedepsei cu închisoarea, dacă sancțiunea articolului respectiv din Codul penal prevede și alte categorii de pedepse, cu această afirmație Colegiul penal este de acord.

Instanța de recurs ține să menționeze sub acest aspect, că individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopului legii și pedepsei penale, ceea ce a fost respectat întru totul de instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului Ojog T.

Călăuzitoare în acest sens sunt și prevederile pct. 14.7 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările ulterioare, în care se prevede că una din chestiunile de drept pe care trebuie să le soluționeze instanța de apel este: dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just.

Este de reținut și faptul că, pentru ca pedeapsa să-și realizeze funcțiile și scopul, definite de legiuitor în art. 61 CP, trebuie să corespundă sub aspectul duratei și naturii sale gravității faptei comise, potențialului de pericol social pe care în mod real îl prezintă persoana infractorului, dar și aptitudinii acestuia de a se îndrepta sub influența sancțiunii.

Astfel, după cum rezultă din textul deciziei instanței de apel, la stabilirea măsurii pedepsei și mărimii acesteia în privința inculpatului, în vederea corectării și reeducării lui, instanța a ținut seama în deplină măsură de motivul și gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază și agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, aplicându-i o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 200 u.c., pedeapsă pe care instanța o consideră legală, întemeiată, și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

De asemenea, s-a menționat că inculpatul Ojog T. a comis o infracțiune, care potrivit art. 16 CP, se atribuie la categoria celor ușoare. Infracțiunea a fost comisă datorită relațiilor ostile existente între persoanele ce domiciliază în ap. 14 situat pe str. Gribov 6/1 din or. Durlești. Inculpatul este de vârstă înaintată, având statut de pensionar; grav bolnav, fiind diagnosticat cu *diabet zaharat, tip II*, se află la primul conflict cu legea penală. Este prezentă circumstanța atenuantă - săvârșirea pentru

prima dată a unei infracțiuni ușoare și lipsesc circumstanțe care agravează răspunderea.

În atare situație, Colegiul penal apreciază că corect s-a conchis asupra faptului că scopul pedepsei penale prevăzute la art. 61 alin. (2) CP, în speță, poate fi atins prin aplicarea față de inculpatul Ojog T., a unei pedepse cu amendă, la limita minimă a sancțiunii prevăzute de art. 155 CP, în mărime de 200 u.c.

Cu referire la cele invocate de recurent precum că, instanța de apel la judecarea apelului declarat nu și-a motivat soluția corespunzător, Colegiul penal menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiza și sinteza a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de fond și cea de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută și a concluzionat corect ca aceasta se circumscrie încadrării juridice menționate în rechizitoriu, potrivit căreia Ojog T., a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 155 CP, adică amenințarea cu omor, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări.

Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Referitor la chestiunea de apreciere a probelor dată de instanța de apel, invocată de recurent, Colegiul penal menționează că procedura de apreciere a probelor, ține de starea de fapt a cauzei, iar stabilirea acesteia este de competența instanței de fond. Prin urmare, în lumina jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) CPP, prevede că la etapa de judecare a recursului ordinar instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în speță.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal conchide că instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelant, a apreciat just probele cercetate, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată, iar recursul declarat de partea vătămată, cu criticele invocate de ultimul, sunt vădit nefondate.

Cu referire la recursul declarat de inculpatul Ojog T., Colegiul penal privitor la pretinsa încălcare a pct. 8) alin. (1) art. 427 CPP, relevă următoarele.

Potrivit dispoziției art. 427 alin.(1) pct.8) CPP, hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru

care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.

Însă, aceste temeuri nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurent.

Sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

La caz, se constată că instanța de apel a cercetat toate probele administrate în cauză și le-a dat o apreciere obiectivă, care în ansamblul, au confirmat vinovăția inculpatului. Conținutul probelor și valoarea lor probatoare a fost analizată în textul deciziei instanței de apel. Temeuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe, instanța de recurs nu a stabilit.

Unul din elementele obligatorii ale laturii obiective a componenței de infracțiune prevăzute de art. 155 CP, imputate inculpatului Ojog T., este existența pericolului de a fi realizată amenințarea cu omor. Această circumstanță este prezentă dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții – apariția la victimă a temerii pentru viața sau sănătatea sa și apariția pericolului realizării amenințării.

Din declarațiile făcute de partea vătămată Morcov S., se constată că acesta, în urma certei cu inculpatul Ojog T., fiind amenințat cu moartea, a simțit un pericol real pentru viața sa.

Astfel, instanța de fond și apel corect au încadrat acțiunile lui Ojog T., în baza art. 155 CP.

Ca urmare, constatând că, în cauză, există o concordanță deplină între dovezile administrate și situația de fapt stabilită de Curtea de apel cu privire la inculpatul Ojog T., nefiind indicată de recurent și nici identificată de instanța de recurs vreo probă a cărei existență sau inexistență să fi fost în mod eronat afirmată de instanța de apel sau al cărei conținut să fi fost redat contrar a ceea ce este evident și fără posibilitate de controversă, Colegiul penal consideră că nu este incident cazul de casare prevăzut de dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2 lit. b) CPP, apreciind ca fiind neîntemeiate criticile formulate sub acest aspect de inculpatul Ojog T..

De asemenea, Colegiul reține că cele invocate de inculpat în recursul declarat, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de apel și, cărora instanța le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în hotărârea atacată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând decizia nominalizată, în raport cu prevederile art.424 alin. (2) CPP, temeuri de casare a

